Üst Düzey Programlama

Servlet

Cookie'ler servletlerden kullanıcının bilgisayarında istekte bulunduğu web tarayıcısına (anahtar=kelime) şeklinde bilgi göndermemiz için kullanılan yapılardır.

Cookie'ler HTTP iletişiminde mesajların HEADER(başlık) bilgisinde gönderilirler.

Amaçları:

- * Bir e ticaret uygulamasında kullanıcı kimliğini belirleme.
- *Kullanıcı adı ve parolalarını hatırlamak.
- *Siteleri kişiselleştirmek.
- *Kullanıcıya özel reklam görüntüleme.

. . .

Cookie'ler geçici ve kalıcı olmak üzere ikiye ayrılırlar.

Varsayılan olarak geçicidirler. Web tarayıcısı tarafından kullanıcı bilgisayarının belleğinde tutulurlar. Web uygulaması kapatıldığında hafızadan silinirler.

Kalıcı Cookie oluşturmak için Cookie nesnesine ait olan setMaxAge() metodu kullanılır.

Bu metot kullanılarak cookie oluşturulma anından belirtilen süre kadar geçerli olur. Süre sonunda silinirler.

Cookie oluşturmak için :

yeni cookie oluşturma

Cookie kulCookie = new Cookie("ad","AAA");

Cookie nin aktif olma süresi

kulCookie.setMaxAge(60*60); //1 saat

oluşturulan cookie kullanıcıya gönderilir.

response.addCookie(kulCookie);

Kullanıcıda saklanan cookie'yi okumak için, HttpServletRequest nesnesinin **getCookies()** metodu kullanılır.

Cookie[] cookies = request.getCookies();

Cookie nin adını verir

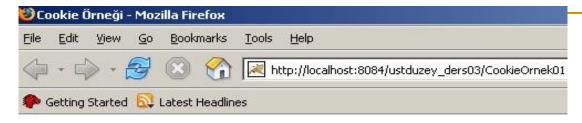
cookies[i].getName();

Cookie nin değerini verir.

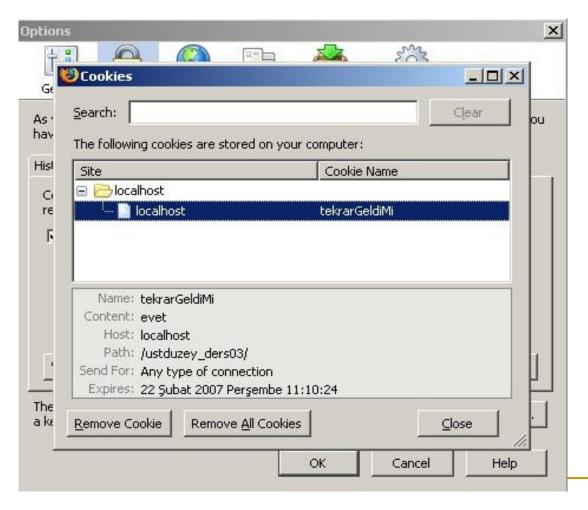
cookie ad=değer

cookies[i].getValue();

```
"CookieOrnek01.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03;
∄import ...
 public class CookieOrnekOl extends HttpServlet {
     protected void processRequest(HttpServletRequest request,
     throws ServletException, IOException {
         response.setContentType("text/html;charset=UTF-8");
         PrintWriter out = response.getWriter();
         boolean yeniKullanici = true;
         Cookie[] cookies = request.getCookies();
         if (cookies!=null) {
             for (int i = 0; i < cookies.length; i++) {
                  Cookie c = cookies[i];
                  if(c.getName().equals("tekrarGeldiMi") &&
                          c.getValue().equals("evet")){
                      yeniKullanici = false;
                     break;
         String mesaj ;
         if (yeniKullanici) {
             Cookie yeni = new Cookie ("tekrarGeldiMi", "evet");
             yeni.setMaxAge(60*60*24*7);//bir hafta
             response.addCookie(yeni);
             mesaj = "Merhaba yeni kullanıcı";
         } else {
             mesaj = "Merhaba eski kullanıcı";
          }
```


Merhaba yeni kullanıcı

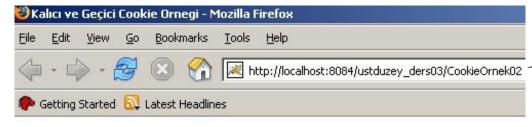


```
CookieOrnek02.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03;
⊞import ...
 public class CookieOrnekO2 extends HttpServlet {
     protected void processRequest (HttpServletRequest request, HttpServletResponse response
     throws ServletException, IOException {
          response.setContentType("text/html;charset=UTF-8");
          PrintWriter out = response.getWriter();
          for (int i = 0; i < 3; i++) {
              Cookie geciciCookie = new Cookie ("Oturum cookie-"+i, "cookie-deger-"+i);
              response.addCookie(geciciCookie);
              Cookie kaliciCookie = new Cookie ("Kalici cookie-"+i, "cookie-deger-"+i);
              kaliciCookie.setMaxAge(60*60);//l saat
              response.addCookie(geciciCookie);
          out.println("<html>");out.println("<head>");
          out.println("<title>Kalıcı ve Geçici Cookie Orneqi</title>");
          out.println("</head>");
          out.println("<body>");
          Cookie[] cookies = request.getCookies();
          if (cookies==null) {
              out.println("<hl>Cookie Yok</hl>");
          } else {
              for (int i = 0; i < cookies.length; i++) {</pre>
                  out.println("<h3>"+cookies[i].qetName() +":"+cookies[i].qetValue()+"<br/>br></
          out.println("</body>");
          out.println("</html>");
          out.close();
```


ilk açıldığı zaman

Cookie Yok

cookiler aktif

Oturum-Cookie-0:Cookie-deger-0

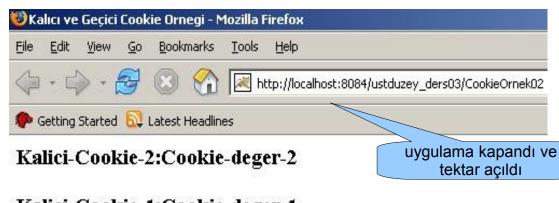
Kalici-Cookie-0:Cookie-deger-0

Oturum-Cookie-1:Cookie-deger-1

Kalici-Cookie-1:Cookie-deger-1

Oturum-Cookie-2:Cookie-deger-2

Kalici-Cookie-2:Cookie-deger-2

Kalici-Cookie-1:Cookie-deger-1

Kalici-Cookie-0:Cookie-deger-0

RequestDispatcher nesnesi

Bu nesne kullanılarak kullanıcının bir sayfadan başka bir sayfaya yönlenmesini sağlayabiliriz. Yönlendirme sunucu seviyesinde olduğu için sayfa içeriği değişmesine rağmen kullanıcının web tarayıcısının adres çubuğundaki değer değişmez. Bu işlem için aşağıdaki metot kullanırır:

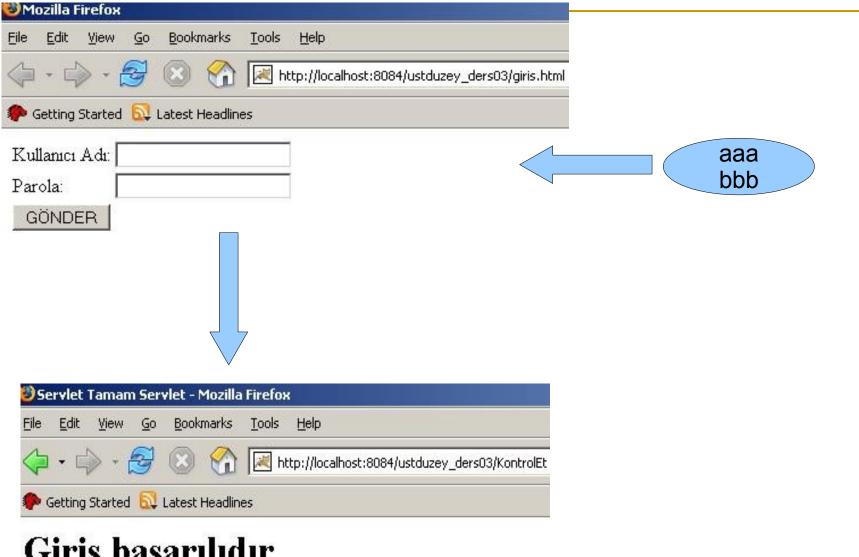
forward(ServletRequest request, ServletResponse response)

RequestDispatcher nesnesi

```
giris.html ×
 ∃ <html>
     <head>
        <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html;charset=iso-8859-9">
        <title></title>
     </head>
     <body>
        <form action="KontrolEt" method="POST">
            Kullanıcı Adı:
                  <input type="text" name="kullaniciAdi">
               (tr>
                  Parola:
                  <input type="password" name="parola">
               >
                  <input type="submit" value="GÖNDER">
               </form>
     </body>
  </html>
```

```
KontrolEt.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03;
⊞ import ...
 public class KontrolEt extends HttpServlet {
     protected void processRequest (HttpServletRequest request, HttpServletResponse r
     throws ServletException, IOException {
         request.setCharacterEncoding("iso-8859-9");
         String kullaniciAdi = request.getParameter("kullaniciAdi");
         String parola = request.getParameter("parola");
         if (kullaniciAdi.trim().equals("aaa") && parola.trim().equals("bbb")) {
              request.setAttribute("girisTamammi", "evet");
             request.getRequestDispatcher("TamamServlet").forward(request,response);
         } else {
             request.getRequestDispatcher("giris.html").forward(request,response);
```

```
TamamServlet.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03;
∄import ...
 public class TamamServlet extends HttpServlet {
     protected void processRequest(HttpServletRequest request, HttpServ.
     throws ServletException, IOException {
         response.setContentType("text/html;charset=UTF-8");
         PrintWriter out = response.getWriter();
          String tamamMi = (String)request.getAttribute("girisTamammi");
         if (tamamMi.equals("evet")){
              out.println("<html>");
              out.println("<head>");
              out.println("<title>Servlet Tamam Servlet</title>");
              out.println("</head>");
              out.println("<body>");
              out.println("<hl>Giriş başarılıdır</hl>");
              out.println("</body>");
              out.println("</html>");
         out.close();
```


Giriş başarılıdır

HTTP durum korumasız bir protokoldür, her seferinde istemci bir web sayfası istediğinde ayrı bir bağlantı web sunucusunda açılır ve sunucu istemci hakkındaki bilgiyi otomatik korumaz.

Örneğin; bir alışveriş sitesinde alışveriş sepetine bir ürün attığınızda sunucu bu ürünün, sepetinize daha önce ekleyip eklemediğinizi bilemez.

Kasa ya geldiğinizde daha önceki alışveriş sepetlerinizi, mevcut andaki sepetinizdeki ürünleri bilemez.

Oturum izleme adımları şunlardır: 1) mevcut istek ile ilişkili olan session(oturum) nesnesi var ise erişmek.

HttpSession session = request.getSession();

2)Oturum nesnesinde ilişkili bilgi, nesne var ise almak.

session.getAttribute();

3) Oturumda bilgi, nesne saklama.

```
session.setAttribute();
```

4) Oturum verisini silmek.

session.removeAttribute(): tek bir nesne siler

session.invalidate(): tüm oturum nesnelerini siler.

session.logout(): istemciyi sunucudan çıkartır ve bu kullanıcı ile ilgili tüm oturumları siler.

Oturum nesneleri HttpSession sınıfından oluşturulurlar. Bu sınıf kullanıcının koymuş olduğu çeşitli nesneleri HashMap sınıfından içeriğinde saklar.

Çeşitli Metotları:

Object getAttribute(String nesneAdi): verilen ada sahip oturum nesnesini geriye çevirir.

public void setAttribute(String nesneAdi,Object nesne):
 oturuma bir nesne ekler.

public void removeAttribute(String nesneAdi) : verilen ada sahip nesneyi oturumdan siler.

public void invalidate(): tüm oturumu geçersiz hale getirir.
Tüm nesneler silinir.

public void logout():istemciyi sunucudan çıkarır ve tüm oturumlarını geçersiz kılar.

public String getId(): Her oturum için oluşturulan özel oturum anahtarını verir.

public boolean isNew(): oturum yeni oluşturulmuş ise true değilse false geriye çevirir.

public long getCreationTime(): oturumun oluşturulma zamanını geriye çevirir.

public long getLastAccessedTime(): Oturumun son erişilme zamanını geriye çevirir.

public int setMaxInactiveInterval(int saniye): Otomatik olarak geçersiz kılınmadan ne kadar bekleyeceğini belirler.

```
SessionOrnek01.java ×
 package ce.comu.ustduzev.ders03;
∄ import ...
 public class SessionOrnekOl extends HttpServlet {
     protected void processRequest (HttpServletRequest request, HttpServletResponse response)
     throws ServletException, IOException {
         response.setContentType("text/html;charset=UTF-8");
         PrintWriter out = response.getWriter();
         //true : eger yok ise yenisi olusturulsun
         HttpSession oturum = request.getSession(true);
         Integer erisimSayisi = (Integer) oturum.qetAttribute("erisimSayisi");
         String mesaj ;
         if (erisimSayisi==null) {
             erisimSavisi = new Integer(0);
             mesaj = "Merhaba yeni kullanıcı";
          } else {
             mesaj = "Merhaba eski kullanıcı";
              erisimSayisi = new Integer(erisimSayisi.intValue()+1);
         oturum.setAttribute("erisimSayisi",erisimSayisi);
         out.println("<html>");
         out.println("<head>");
         out.println("<title>Oturum (Session) Örneği</title>");
         out.println("</head>");
         out.println("<body>");
         out.println("oturum id:<b>"+oturum.getId()+"</b><br>");
         out.println("oluşturulma zamanı:<b>"+new Date(oturum.getCreationTime())+"</b><br>");
         out.println("Erişim Sayısı:<b>"+erisimSayisi+"</b><br>");
         out.println("</body>");
         out.println("</html>");
         out.close();
```


oturum id:EFDD08ECBA7DCA37BB23E8218E3845AD oluşturulma zamanı:Thu Feb 15 13:49:24 EET 2007 Erişim Sayısı:20

🚵 🎳 Urun.java 💉 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses; public class Urun { private String urunNo; private String kisaAciklama; private String uzunAciklama; private double fivat; public Urum (String urumNo, String kisaAciklama, String uzunAciklama, double fiyat) { setUrunNo(urunNo); setKisaAciklama (kisaAciklama); setUzunAciklama(uzunAciklama); setFivat(fivat); public String getUrunNo() | {...} \mp \pm public void setUrunNo(String urunNo) + public String getKisaAciklama() {...} public void setKisaAciklama(String kisaAciklama) + \pm public String getUzunAciklama() [{...}] |+|public void setUzunAciklama(String uzunAciklama) \pm public double getFiyat() {...}

public void setFiyat(double fiyat) {...}

 \mp

Örnek uygulama

```
UrunListesi, java x
package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
public class UrunListesi {
    private static Urun[] urunler={
        new Urun("tekno-01","Servlet ve JSP",
                 "Servlet ve JSP hakkında örnek çözümlü.Sun Microsystems",55.0),
        new Urun ("tekno-02", "A dan Z ye Java", "Java hakkında tüm konular. COMU", 60.0),
        new Urun ("cocuk-01", "Aya Yolculuk", "Aya Yolculuk bilim kurgu, Jules Verne", 30.0),
        new Urun ("cocuk-02", "Kaşağı", "Ömer Seyfettin", 10.0)
    };
    public static Urun getUrun(String urunNo) {
        Urun urun;
        if (urunNo==null) {
            return (null);
        for (int i = 0; i < urunler.length; i++)</pre>
            urun = urunler[i];
            if (urunNo.equals(urun.getUrunNo())){
                return urun;
        return null;
```

```
UrunSiparis, java ×
                                                 🚵 🎳 UrunSiparis.java 🛛 💉
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
                                                    package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
 public class UrunSiparis {
                                                    public class UrunSiparis {
     private Urun urun;
                                                        private Urun urun;
      private int adet;
                                                        private int adet;
      public UrunSiparis(Urun urun) {
                                                   +
                                                        public UrunSiparis (Urun urun) (...)
          setUrun (urun) ;
                                                   +
                                                        public Urun getUrun() [...]
          setAdet(1);
                                                   +
                                                        protected void setUrun(Urun urun) (...)
                                                   +
                                                        public int getAdet() {...}
      public Urun getUrun() {
                                                   +
                                                        public void setAdet(int adet) {...
          return urun;
                                                   +
                                                        public String getKisaAciklama() {...}
                                                        public String getUzunAciklama(){
      protected void setUrun(Urun urun) {
                                                             return urun.getUzunAciklama();
          this.urun = urun;
                                                   豆
                                                        public double getFiyat(){
      public int getAdet() {
                                                             return urun.getFiyat();
          return adet;
                                                        public String getUrunNo(){
      public void setAdet(int adet) {
                                                             return urun.getUrunNo();
          this.adet = adet;
      public String getKisaAciklama(){
                                                        public void adetArttir(){
          return urun.getKisaAciklama();
                                                             setAdet(qetAdet()+1);
      public String getUzunAciklama() {...}
+
                                                        public void siparisIptalEt(){
+
      public double getFiyat() {...}
                                                             setAdet(0);
      public String getUrunNo() {...}
+
+
      public void adetArttir() \[ \land \cdots \rangle \]
                                                        public double toplamTutar(){
+
      public void siparisIptalEt() {...}
                                                             return (getAdet()*getFiyat());
+
      public double toplamTutar() {...
```

```
AlisverisSepeti.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
□import java.util.ArrayList;
import java.util.List;
 public class AlisverisSepeti {
     private List siparisEdilenurunler;
     public AlisverisSepeti() {
          siparisEdilenurunler = new ArrayList();
     public List getSiparisEdilenUrunler(){
         return siparisEdilenurunler;
     public synchronized void urunEkle(String urunNo){
         UrunSiparis siparis;
          for (int i = 0; i < siparisEdilenurunler.size(); i++) {</pre>
              siparis = (UrunSiparis)siparisEdilenurunler.qet(i);
             if(urunNo.equals(siparis.getUrunNo())){
                  siparis.adetArttir();
                  return ;
          UrunSiparis yeniSiparis = new UrunSiparis(UrunListesi.getUrun(urunNo));
          siparisEdilenurunler.add (yeniSiparis);
     public synchronized void adetliSiparis(String urunNo,int siparisAdeti) {...}
```

```
AlisverisSepeti.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
□import java.util.ArrayList;
import java.util.List;
 public class AlisverisSepeti {
     private List siparisEdilenurunler;
     public AlisverisSepeti() {
          siparisEdilenurunler = new ArrayList();
     public List getSiparisEdilenUrunler() {
         return siparisEdilenurunler;
+
     public synchronized void urunEkle (String urunNo) | .... |
     public synchronized void adetliSiparis(String urunNo,int siparisAdeti){
         UrunSiparis siparis;
          for (int i = 0; i < siparisEdilenurunler.size(); i++) {</pre>
              siparis = (UrunSiparis)siparisEdilenurunler.get(i);
             if(urunNo.equals(siparis.getUrunNo())){
                  if (siparisAdeti<=0) {
                      siparisEdilenurunler.remove(i);
                  } else {
                      siparis.setAdet(siparisAdeti);
                  return;
          UrunSiparis yeniSiparis = new UrunSiparis(UrunListesi.getUrun(urunNo));
          siparisEdilenurunler.add(yeniSiparis);
```

```
ListeSayfasi.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
⊞ import ...
 public class ListeSayfasi extends HttpServlet {
     private Urun[] urunler;
     private String[] urunNolari;
     private String baslik;
     protected void setUrunler(String[] urunNolari){
         this.urunNolari = urunNolari;
         urunler = new Urun[urunNolari.length];
          for (int i = 0; i < urunNolari.length; i++) {</pre>
             urunler[i] = UrunListesi.getUrun(urunNolari[i]);
     protected void setBaslik(String baslik){
         this.baslik = baslik;
     protected void processRequest(HttpServletRequest request, HttpServletResponse response)
     throws ServletException, IOException [...]
      HttpServlet methods. Click on the + sign on the left to edit the code.
+
```

```
🚡 🎳 ListeSayfasi, java 🛛 💉
```

```
protected void processRequest (HttpServletRequest request, HttpServletResponse response)
throws ServletException, IOException {
    if(urunler == null){
        response.sendError(response.SC NOT FOUND,"Ürünler Bulunamıyor");
    response.setContentType("text/html;charset=UTF-8");
   PrintWriter out = response.qetWriter();
    out.println("<html>");
    out.println("<head>");
    out.println("<title>"+baslik+"</title>");
    out.println("</head>");
    out.println("<body>");
    out.println("<hl>"+baslik+"</hl>");
    Urun urun:
    for (int i = 0; i < urunler.length; i++) {</pre>
        urun = urunler[i];
        if (urun==null) {
            out.println("<font color=\"red\">Bilinmeyen ürün no:"+urunNolari[i]+"</font>");
        } else {
            out.println("");
            String formURL = "SiparisSayfasi";
            formURL = response.encodeURL(formURL);
            out.println("<hr>");
            out.println("<form action=\""+formURL+"\" method=POST>");
            out.println("<input type=\"hidden\" name=\"urunNo\" value=\""+urun.qetUrunNo()+"\">");
            out.println("<h2>"+urun.getKisaMciklama()+" ("+urun.getFiyat()+" YTL)</h2>");
            out.println("<h3>"+urun.getUzunAciklama()+"</h3>");
            out.println("<center>");
            out.println("<input type=\"submit\" value=\"SEPETE EKLE\"></center>");
            out.println("</form>");
    out.println("<hr>");out.println("</hody>");out.println("</html>");
    out.close();
```

```
🎳 TeknolojiKitaplariSayfasi.java 🛛 🗙
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
⊞import ...
 public class TeknolojiKitaplariSayfasi extends ListeSayfasi {
     public void init() throws ServletException {
         String[] urunNolari = {"tekno-01","tekno-02"};
         setUrunler(urunNolari);
         setBaslik("Teknoloji Kitaplari");
 CocukKitaplariSayfasi.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
∄import ...
 public class CocukKitaplariSayfasi extends ListeSayfasi
     public void init() throws ServletException {
          String[] urunNolari = {"cocuk-01","cocuk-02"};
          setUrunler(urunNolari);
          setBaslik("Teknoloji Kitaplari");
```

```
UrunGoster.java x
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
⊞import ...
 public class UrunGoster extends HttpServlet {
     protected void processRequest (HttpServletRequest request, HttpServletResponse response)
     throws ServletException, IOException {
         HttpSession oturum = request.getSession();
         ArrayList oncekiUrunler = (ArrayList)oturum.getAttribute("oncekiUrunler");
         if(oncekiUrunler==null){
              oncekiUrunler = new ArrayList();
              oturum.setAttribute("oncekiUrunler",oncekiUrunler);
         String yeniUrun = request.getParameter("yeniUrun");
         response.setContentType("text/html;charset=UTF-8");
         PrintWriter out = response.getWriter();
         out.println("<html>");
         out.println("<head>");
         out.println("<title>Ürün Göster</title>");
         out.println("</head>");
         out.println("<body>");
         out.println("<hl>Satın Alınan Ürünler</hl>");
```

```
synchronized (oncekiUrunler) {
    if (yeniUrun!=null && !yeniUrun.equals("")) {
        oncekiUrunler.add(yeniUrun);
    if (oncekiUrunler.size()==0) {
        out.println("Ürün Yok!!");
    } else {
        out.println("<UL>");
        for (int i = 0; i < oncekiUrunler.size(); i++) {</pre>
            out.println(""+(String)oncekiUrunler.get(i));
        out.println("</UL>");
out.println("</body>");
out.println("</html>");
out.close();
```

```
SiparisSayfasi.java ×
 package ce.comu.ustduzey.ders03.ses;
⊞ import ...
 public class SiparisSayfasi extends HttpServlet {
     protected void processRequest(HttpServletRequest request, HttpServletResponder)
     throws ServletException, IOException {
         HttpSession oturum = request.getSession();
         AlisverisSepeti sepet;
          String urunNo = request.getParameter("urunNo");
         synchronized (oturum) {
              sepet = (AlisverisSepeti) oturum.getAttribute("alisverisSepeti");
              if(sepet==null){
                  sepet = new AlisverisSepeti();
                  oturum.setAttribute("alisverisSepeti",sepet);
              if (urunNo!=null) {
                  String S urunAdeti = request.getParameter("urunAdeti");
                  if (S urunAdeti==null) {
                      sepet.urunEkle(urunNo);
                  } else {
                      int urunAdeti;
                      try {
                          urunAdeti = Integer.parseInt(S urunAdeti);
                      } catch (Exception e) {
                          urunAdeti=1;
                      sepet.adetliSiparis(urunNo,urunAdeti);
```

```
response.setContentType("text/html;charset=UTF-8");
PrintWriter out = response.getWriter();
out.println("<html>");
out.println("<head>");
out.println("<title>Sipariş Durumunuz</title>");
out.println("</head>");
out.println("<body>");
synchronized (oturum) {
   List siparisEdilmisUrunler = sepet.getSiparisEdilenUrunler();
   if (siparisEdilmisUrunler.size()==0) {
       out.println("<h2>Sepetinizde Ürün Yok</h2>");
   } else {
       double toplamPara = 0;
       out.println("");
       UrunSiparis siparis;
       NumberFormat bicimleyici = NumberFormat.qetCurrencyInstance();
       for (int i = 0; i < siparisEdilmisUrunler.size(); i++) {</pre>
           siparis = (UrunSiparis) siparisEdilmisUrunler.get(i);
           out.println("");
           out.println(""+siparis.getUrunNo()+"");
           out.println(""+siparis.getKisaAciklama()+"");
           out.println(""+bicimleyici.format(siparis.getFiyat())+"");
           //bu form bilgileri kendisine gönderir
           out.println("<form>");
           out.println("<input type=\"hidden\" name=\"urunNo\" value=\""+siparis.qetUrunNo()+"\">");
           out.println("<input type=\"text\" name=\"urunAdeti\" value=\""+siparis.getAdet()+"\">");
           out.println("<input type=\"submit\" value=\"Siparis Güncelle\"></form>");
           out.println(""+bicimleyici.format(siparis.toplamTutar())+"");
           toplamPara += siparis.toplamTutar();
       }
```

Üst Düzey Programlama

Servlet